

Leesclub

Vooraf

Dit zij het begin. Hoe een en ander zal lopen zien we wel. Ik stel me meer onderlinge band voor dan bij "In de engelenbak". Moge er een 'wij' functioneren.

Als je het boek krijgt, controleer dan of er addenda en corrigenda zijn bijgevoegd; zo niet vraag mij dan om de aanvullingen; het addendum is nodig, de andere zijn gewenst.

Niet anoniem inzenden, we mogen wel van elkaar weten, ik zal alleen op verzoek je e-mailadres erbij zetten. Een postadres is niet eens nodig en een cv hoeft niet. Een kwalificatie van jezelf moge op de eerste plaats blijken uit de inhoud van je inbreng. Dus de paus laat niet merken dat hij het is. Ik dacht dat het niet nodig is om dit deel van een toegangscode te voorzien. Iedereen mag kijken maar alleen clubleden, die zich als zodanig hebben aangemeld, hebben inbreng.

Flink zijn, ook als het hart overloopt: alleen te berde brengen wat op het betreffende onderwerp betrekking heeft. Andere onderwerpen kunnen in de engelenbak worden geplaatst.

De uitvoering zal wel zijn dat er voor ieder item of een aantal een aparte pagina komt. Ik maak dan een overzicht.

Ik denk dat ik deze inleiding nog wel uitbreid maar we zien wel. Wellicht krijgt ieder onderwerp een eigen pagina.

De inbreng gewoon via boekovergeloof@kpnmail.nl en ik plaats het dan hier met hetzelfde idee als bij de [engelenbak](#) * of in [PDF](#).

Piet Goris

www.vergeloof.info

eerste onderwerp: Het Religieuze

In mijn ogen is dit het aanknopingspunt voor de mens om naar 'geloof' toe te gaan. Het is een menselijk, niet rationeel vermogen waarmee hij de niet-materiele 'wereld' kan vermoeden, probeert te bereiken; ik noem het het rijk van de geest. 'Er moet 'iets' zijn', dat iets met ons heeft. "Niet-materieel" is niet het goede woord want kunnen denken, onthouden en willen, intuïtie, waarnemen, aanvoelen, kortom de niet-fysieke mogelijkheden horen ook bij de persoon; zij zijn gereedschappen waarmee hij/zij kan invullen, nastreven.

Dat vermogen is m.i. te weinig aan bod gekomen wellicht omdat het niet verstandelijk te verantwoorden is of zo iets. Je moet inderdaad die stap zetten en accepteren dat dat 'het' niet rationeel is, niettemin wel bestaat en geldt en bruikbaar is.

Wie wil wat zeggen?

Willem 4 aug. 2014

Voorwoord

Het uitgangspunt van Piet is: een leesclub op internet met vragen, commentaar, kritiek, ervaringen.

"Daar wil ik aan meedoen", dacht ik toen ik zijn oproep zag. Het boek was door mij voor driekwart gelezen en ik was er blij mee. Compleet (voor zover iets compleet kan zijn), overzichtelijk, een eigen(zinnige) open stijl met humor en ruimte voor 'anders denkenden'. Hulde!

Kort dag, net terug van vakantie, proberen om de – niet keiharde – deadline van 3 augustus te halen (hetgeen net niet is gelukt).

Hoe ben ik te werk gegaan? Het eerste onderwerp – Het Religieuze (voor mij het meest mooie maar ook meest moeilijke onderwerp...) – gaan lezen en mijn aantekeningen in de kantlijn of met *) onderaan de bladzijde genoteerd. Als ik Piet citeer of zijn tekst samenvat dan zet ik dat *cursief*.

Ik ga deze aantekeningen hieronder opnemen en probeer zo weinig mogelijk bladverwijzingen op te nemen, maar er een lees-/volgbaar artikel van te maken, zonder dat de lezer steeds hoeft te bladeren in het boek van Piet.

Het Religieuze

Piet noemt het zo. Ik geef het de naam: het mystieke. *Piet stelt dat het religieuze doelt op wat de mens zelf ervaart...*

Voor mij gaat wat een mens ervaart alweer een dimensie (?) dieper. Hoe kan het dat ik kan nadenken (en nog wel reëel ook)?!

En dat ik kan spreken (en anderen in andere talen)?!

Hoe kan het dat ik kritisch kan mag zijn?

Bij 'Het doel' heb ik de opmerking geplaatst dat er ook *steeds meer hang is naar spiritualiteit*, omdat mensen 'compensatie' nodig hebben voor hun leefwijze, waarin daar (schijnbaar) geen plaats is. Mij verbaast het ook dat 'men' alle/het leven voor vanzelfsprekend aanneemt en weinig bezig is met de zin van het/zijn bestaan...

Waar Piet stelt dat bij het religieuze 'G.O.D.' *dus nu nog niet ter zake is*, heb ik de aanvulling dat in dit stadium wel de vraag: 'is er een Schepper of is alles toeval?' gesteld mag/moet worden...

Als Piet spreekt over 'het transcendente', schrijft hij *dat de mens er zich slechts voor kan openstellen, maar er geen macht over heeft*.

Volgens mij denken daar 'hele volksstammen' anders over...

Bij 'het verhevene' vind ik zijn zin: '*het lijkt wel een overgang van geluk naar gelukzaligheid*' erg diepzinnig (en raak getypeerd).

Zijn voorbeeld met het *gemiste vliegtuig* werd ineens heel actueel...

Wat Piet zegt over *het gebruik van (het geheimvolle, plechtige) Latijn in de katholieke eredienst*, daar wil ik het nog wel eens met hem over hebben...

Bij 'het heilige' veel herkenning in Piets woorden. Toevoeging van mijn kant dat '*dit is mij heilig*', soms makkelijk wordt gezegd...

Bij '*het religieuze beleven*' kwam bij de vraag naar voren hoe iemand van 'religieus' tot 'gelovig' komt? (misschien later aan de orde?)
Overigens ben ik van mening dat een ander wat ik heilig vind niet kan schenden (dat kan ik alleen zelf...).

Bij 'symbool' stelt Piet de vraag *waar je dat mooie steentje plaatst als je het in je vuist klemt omdat je het nodig hebt?*

[ERVARING: Tijdens het lezen van dit onderwerp ben ik (op 2-8-14) om persoonlijke redenen een keer het huis uitgelopen om – letterlijk! – bij een begraafplaats mijn wrok achter te laten en een prachtig glad, wit steentje mee te nemen...; een dag later lees ik deze tekst...]

Bij het 'tegenwoordigstellend symbool' stelt Piet dat er een duidelijk verschil ligt tussen protestantse en katholieke beleving.

Wat dat laatste betreft, denk ik dat dit zo is door de hele 'entourage' van een katholieke viering, waar (oecumenische) protestanten trouwens steeds meer interesse voor krijgen...

Het *S-E-S* en *E-S-E* herken ik ook (als 'goed'). Je ervoor openstellen en het worden bijna dagelijkse *E-S-E*'s. Die zorgen m.i. voor geestelijke groei en persoonlijke ontwikkeling (veelal in samenhang met elkaar).

De prent "*met je hoofd (en hand) 'over' de 'wolken' heen*", verbeeldt heel mooi het zoeken en zich uitstrekken naar het onzichtbare waarvan ik mij als deel van de/die Schepping (on)bewust ben.

Het gedicht "*God in een loopgraaf*" is een prachtig, ontroerend gedicht. De mens die de dood in de ogen kijkt en God ziet/ervaart.

Zonde dat er 'oorlog' – op zoveel manieren – voor nodig is om de mens(en) tot dit inzicht te laten komen...

Aanwijzing van Piet:

Je kunt inderdaad "Het Religieuze" 'Het mystieke' noemen maar – in mijn optiek – moet je dan nog niets invullen van God of zo omdat ik dat zo 'puur' mogelijk wil houden. Van hieruit moet/moge dan de stap naar Geloof tot stand komen en dat komt inderdaad later, want het is een invulling. Ook of er een Schepper is of alleen maar toeval – daar zit al een invulling aan te komen. Verder dan 'er moet iets zijn' wou ik hier niet gaan om dat menselijk vermogen zo puur mogelijk te bezien en te waarderen.

Reactie Marja 18 augustus

Aan Wim,

Ik vind dus zelf ook dat mensen heel weinig doen en weten van en met hun bestaan en dus ook een hoop dingen gewoon op hun beloop laten en alleen maar streven naar meer en liefst nog meer. En als ze meer hebben moet het groter, groter. Ze vergeten helemaal om zich heen te kijken naar de natuurlijk, de jaargetijden, de dag, de nacht. Ben bang dat die mensen te veel in beslag genomen zijn door de ratrace naar meer.

Het transcendente ligt volgens mij anders, een deel van de mensheid kent die gevoelens niet en vind snel iets belachelijk, het doe maar gewoon dan doe je gek genoeg. Je had het commentaar moeten horen toen ik katholiek gedoopt wou worden!

Volgens mij zoeken de mensen heden ten dagen nog steeds naar symbolen alleen in een andere vorm. Vrees dat het nu vooral status is geworden, de heilige koe om maar een voorbeeld te noemen en het aantal vakantie 's per jaar.
Het gedicht is prachtig en zo oprecht geschreven.

Joke 15 augustus 2014

Beste Piet

Hierbij mijn reactie betreffende het boek over Geloof, het eerste onderwerp het Religieuze.

Ik weet niet of ik het allemaal goed formuleer maar ik doe mijn best om duidelijk te maken wat ik ervan opgestoken heb.

Ik vond het nauw aansluiten met het Topic niet te begrijpen de bijbel.

Bij het lezen van het religieuze kwamen bij mezelf dingen naar boven toen ik het ooh zo moeilijk had en mijn laatste redmiddel ging zoeken en dat was het gaan vertrouwen op het religieuze, de geestelijkheid, op iets in mij wat me wilde helpen om uit het diepe dal te komen. Letterlijk en figuurlijk heb ik in een foetushouding gelegen en gesmeekt om mij te helpen om verder te gaan.

Ik kreeg, en vraag me niet hoe het kan berichten binnen dat ik moest gaan vergeven (buitenzintuigelijk, het transcendente?), dat ik geholpen zou worden indien ik de aanwijzingen zou opvolgen.

Ik ben religie op mijn eigen eenvoudige kinderlijke manier gaan zien omdat ik als kind vroeger in de kerk de oren dicht hield, wat natuurlijk zijn reden had.

Deze ervaringen heb ik nooit echt op een serieuze manier kunnen bespreken terwijl de behoefte er wel was.

Je sprak ook over de verlichting, en dat kon ik begrijpen omdat ik in mezelf durfde te gaan kijken en daardoor veel ontdekte en me van lasten kon ontdoen.

Ook wordt dit in het boek beschreven en was herkenbaar vooral omdat er een bepaald mensbeeld naar voren gehaald mag worden, ja misschien ook die van mij.

Ik weet dat ik nog veel kan leren, maar sta er wel voor open.

In de hoop een begin te kunnen maken hoop ik tevens dat je hier iets mee kunt.

Ook wil ik je bedanken voor het reageren op het Topic: Niet te begrijpen die bijbel.

Ontzettend mooi hoe de discussie open blijft met over en weer nul komma nul verwijten.

Ik weet, ik ben daar misschien iets te gevoelig voor maar ben misschien wel een beetje bang dat men mijn belevingen die ik zo oprecht heb mogen beleven aan getornd gaat worden.

als je begrijp wat ik bedoel.

Reactie Marja 18 augustus

Aan Joke,

Joke ik kan je volgen dat je op je eigen manier aan het zoeken bent gegaan, ik ervaar dat zelf ook. In het leven leer je ook dat ook mensen in de kerk niet altijd zo geweldig zijn in hun doen en laten. En wat jij zelf hebt moeten ondergaan heeft het duidelijk aangetoond. Dat zelfs deze mensen je zoveel ellende aan kunnen doen dat verwacht je toch domweg niet? En dan ook nog zwijgen en hun slachtoffers laten wentelen in hun ellende, juist van de geestelijkheid mag je verwachten dat zij alles zullen doen om dit te voorkomen en om mensen zich juist vrij te laten voelen en niet vies. Maar ja je weet er wel iets van mijn ontvangst in de kerk was en is ook niet geweldig en inderdaad denk ik dan vaak zeker op zondagmorgen als mijn geweten me zegt dat ik naar een viering moet gaan en alles zich in me er tegen verzet en loop lekker met de hond langs de Schelde, dan denk ik God is hier ook aanwezig, God is overal.

Joke 29 augustus

Ik mis eigenlijk een gedeelte *voordat over het religieuze* gesproken wordt, namelijk het kind zijn.

In de eerste zin schrijf je "Het doel van dit onderwerp is een bepaald mensbeeld naar voren halen, dat niet gewoon is binnen ons dagelijks leven."

Mijn ervaring is dat kinderen vanaf hun geboorte, en misschien al ervoor, het religieuze al voorgekauwd krijgen door hun opvoeders. Een klein beetje heb je laten zien in het gedichtje de laatste alinea van vooraf. Toen mijn zoon op de lagere school zat zei hij al. Eigenlijk geloof ik hetzelfde dan jullie. Was ik ergens anders opgegroeid dan was het misschien wel anders geweest. Ik wil er maar mee zeggen dat wat je als kind meekrijgt, ook op religieus gebied in eerste instantie bepalend is. Dit is voor mij ook de reden geweest dat ik helemaal vastgelopen was door als zeer jong kind mij te overtuigen dat ik een slecht kind was. Ik had zijn woorden MIJ eigen gemaakt en GELOOFDE wat HIJ zei. En dat was dus mijn vastgeroest mensbeeld geworden.

Ik wil er mee zeggen dat ouders hun eigen overtuiging doorgeven aan kinderen die kinderen zich dan EIGEN maken. Vandaar mijn beleving dat dit mijn overtuiging is dat er zo ontzettend veel geloven zijn. Ik noem het maar, een zogenaamd aangeleerd bewustzijn. Het ligt allemaal opgeslagen in je bewustzijn, als ware de harde schijf.

Marja 17 augustus 2014

Na de eerste 30 jaar van mijn leven als seculier te hebben geleefd, behoudens een uitstapje naar de Hervormde kerk snap ik nu waarom ik in diezelfde Hervormde kerk niet kon aarden.

Ik ben uiteraard opgegroeid zonder religie en symbolen; dood was dood toen mijn ouders overleden. Zelf ben ik gaan zoeken en heb ik de Hervormde kerk nooit de symbolen ontdekt die me juist in de katholieke kerk zo aantrokken. Heel mijn leven het gevoel gehad dat de katholieken iets hadden wat ik node mistte. Symbolen betekenen voor mij dan ook een houvast in het leven waarvan ik de eerste jaren van verstoken ben gebleven. Ik ervoer wel in die jaren het religieuze gevoel wat ik echter met niemand kon delen omdat de anderen dat kennelijk niet bleken te hebben in mijn omgeving althans of er werd nooit over gesproken. Die ervaring heb ik nu eigenlijk nog wel.

Met een enkeling lukt dat maar en diegenen verbinden er dan weer geen God aan. Ik hunker al die jaren om te praten met mensen die wel zo denken. Helaas ben ik toch in de katholieke kerk van een koude kermis thuisgekomen. Na je (op) inleiding tot de volwassen doop val je in een groot gat terwijl je hunkert naar meer. Die hunkering is er nog maar onder de geloofsgenoten kennelijk niet want niemand doet er iets mee en zegt die viering op zondag is genoeg voor mij.

Hoop in dit boek verder te kunnen leren over waar ik in 1986 begon en vrij kort daarna gestopt ben noodgedwongen. Ik heb inmiddels wel geleerd dat ik nooit op de hoogte zal komen van degenen die van kinds af aan het geloof hebben meegekregen.

Eric 20 augustus 2014

Doel van dit eerste onderwerp in het boek is `het naar voren halen van een bepaald mensbeeld, met een beroep op o.a. verlangen en intuïtie. Verlangen en intuïtie ken ik heel goed. Intuïtie omdat ik me in de loop der jaren meer en meer heb voorgenomen deze te volgen en er langzaam maar zeker achter kwam dat ik altijd al meer mijn intuïtie volgde dan mijn denken. Ik kon ergens sluitend over redeneren en toch twijfelen omdat `het niet goed voelt` en dat slechte gevoel vele malen belangrijker vinden.

Verlangen doe ik naar een chronisch vertrouwen. Een verzekering dat alles goed komt en dat ik `het goed doe` zoals ik leef en handel. Ik zou graag de juiste weg van leven vinden. Voor mij en in mindere mate voor anderen. Zodat ik kan weten wanneer zij zich goed gedragen en wanneer niet. Ik kan deze juiste weg niet vinden, maar dan maar niets doen kan ik ook niet. Omdat ik graag categoriseer en thuis wil komen, wil ik bij een etiketje horen en zwerf ik van het ene religieuze etiket naar het andere. Steeds zie ik waar ik heel weinig overeenkom met de definities van het etiket en wil er niet meer bij horen. Dan zwerf ik verder, want 'het voelt niet goed'. Ondertussen neem ik mee wat voor me werkt. Ik sla bijvoorbeeld nog steeds een kruisje wanneer ik een situatie waar ik geen controle over heb toch wil bezweren. Het neemt het gevoel van onmacht een klein beetje weg.

Dit eerste onderwerp in Over Geloof spreekt mij aan. Ik heb weinig aantekeningen bij het hoofdstuk gemaakt en veel onderstreept. Volgende onderwerpen zullen veel meer tegenstand en respons bij mij wekken.

`Komt het transcendente bij ons vandaan of bestaat het buiten ons?` We kunnen daar niet achter komen en zou het kwaad kunnen als het transcendente een hersenspinsel is waar wij voldoening aan beleven? Ik

denk dat veel mensen zich belazerd zouden voelen als ze het transcendentie hebben gefantaseerd, maar echt kwaad kan zo'n fictie niet als het een fictie is.

In de tekst staat: "de mens kan zich openstellen voor het transcendentie; hij heeft er geen macht over". In deze leesgroep zal ik veel op dit soort zinnen terugkomen. Is er interactie met het transcendentie of is dat niet mogelijk? Kunnen wij via gebed, offers, magie, etc. invloed uitoefenen?

"Het verhevene kent geen kwaad, alleen het goede." Dit deed me denken aan de huidige 'rage' van het omdenken. Van RET en NLP en The Work. Anders gezegd: "je hebt geen pech, je kijkt negatief naar wat je overkomt en ziet het goede niet". Ik heb op deze wijze zelfs een gesprek met een holocaustoverlevende gelezen waarin deze anders over de kamptijd werd gevraagd te denken. Fascinerend gesprek was dat, maar ik weet niet of het verlakkerij genoemd mag worden of echt is.

Komen we van het verhevene tot het mysterieuze in dit hoofdstuk en dan is daar wel het kwaad te kennen. Vermoedelijk zoals heel veel mensen zal ik in deze leesgroep veel terugkomen op de vraag van het kwaad in een wereld waar volgens breed erkende geschriften een almachtige zich over bekommert. Ik lees vaak dat theologen eerlijk schrijven geen antwoord op die vraag te hebben, maar het leidt bij hen niet tot ongeloof. Is het dan emotie/intuïtie die hen bij het geloof houdt?

Omdat ik nu echt voorbij de 500 woorden zit, nog maar één toevoeging. Bij symboliek/ritueel heb ik de aantekening gemaakt: "er zijn geen nieuwe choreografieën ontwikkeld. De symboliek van nu is dezelfde als van de oermens. Waarom dan toch niet één godsdienst?"

Reactie Marja 21 aug. 2014

Eric schreef:

Verlangen doe ik naar een chronisch vertrouwen. Een verzekering dat alles goed komt en dat ik' het goed doe' zoals ik leef en handel. Ik zou graag de juiste weg van leven vinden. Voor mij en in mindere mate voor anderen. Zodat ik kan weten wanneer zij zich goed gedragen en wanneer niet. Ik kan deze juiste weg niet vinden, maar dan maar niets doen kan ik ook niet. Omdat ik graag categoriseer en thuis wil komen, wil ik bij een etiketje horen en zwerf ik van het ene religieuze etiket naar het andere. Steeds zie ik waar ik heel weinig overeenkom met de definities van het etiket en wil er niet meer bij horen. Dan zwerf ik verder, want 'het voelt niet goed'.

Wat herken ik dit goed, ik zwerf ook mijn hele leven al en ben bang te blijven zwerven. Het ergens bij willen horen maar steeds het gevoel hebben dat het "het" niet is. Dat je niet voldoet op de een of andere manier. Ik sta al bij de uitgang van de RK kerk bij wijze van spreken, maar ik wil er ook bij blijven. Ik heb echt gevoeld dat ik geroepen werd tot die kerk maar al vele malen verzucht, had God me maar niet geroepen het levert zoveel ellende ook op.